

Een brug tussen leerling en vaktekst

Workshop 2024

Froukje Hoobroeckx

1

De berg van Tim Shanahan

Leer ze zelf naar de top te klimmen!

- Willen
- Kunnen
- Durven

En dus niet:

- Dan maar die lagere top
- Dan maar om de berg heen lopen
- Dan maar weer op jouw rug

2

Argumenten om te investeren in het leren lezen van vakteksten

Direct effect in je eigen lessen:

- Ze kunnen zelfstandiger kennis verwerven
- Ze kunnen opdrachten beter begrijpen
- Ze kunnen actiever deelnemen

Maar ook:

- Leescompetentie > leesvertrouwen > meer lezen > leescompetentie
- Leeskilometers > woordenschat / voorkennis

3

Wat werkt?

Ook weten we hoe je deze competenties ontwikkelt. Het is vooral zinvol om samen met collega's taalgerichte lessen te ontwerpen. En om gezamenlijk te reflecteren op gegeven lessen, op vaktaalgebruik en op taalproducten van leerlingen (bijvoorbeeld geschreven teksten of mondelinge presentaties) (Alons & Verhallen, 2008; Hynd-Shannahan, 2009; Wildemann, 2022). Opdracht- en leerlingmateriaal analyseren helpt bovendien om zicht te krijgen op school- en vaktaal, op ontwikkeldoelen en op mogelijke talige struikelblokken in de leerstof voor leerlingen.

Bron: NBO Onderwijskennis Taalgericht vakonderwijs (16 mei 2023): <https://www.onderewijskennis.nl/kennisbank/hoe-geef-je-voom-effectief-taalgericht-vakonderwijs>

SARDES

4

---

1 Struikelblokken vormen de kloof tussen leerling en vaktekst

Lees de tekst door de 'bril van je leerlingen' en ontdek de struikelblokken:

- in de taal (woordenschat)
- in de inhoud (voorkennis)
- in de interesse (leesambitie)

SARDES

5

---

2 Welke struikelblokken neem je weg?

Selectiecriteria:

- Cruciaal voor begrip van deze tekst?
- Relevant voor begrip van andere teksten in de toekomst (ook bij andere vakken)?

> Dit worden de 'taaldoelen' van je les

> Doseer: je kunt niet alles tegelijk, maar elke les 1 taaldoel is 5 x 5 x 40 x 4 = 4000!

SARDES

6

---

3 Sla een brug tussen leerling en tekst

1. Gezamenlijke ervaring creëren die aansluit bij de kern van de tekst
2. Prikkelende vraag over die kern van de tekst stellen
3. Leerlingen onderling in gesprek laten gaan over de prikkelende vraag
4. Nabespreken met doelgericht 'stretchen' taal, inhoud en interesse (met name de struikelblokken)
5. Bruggetje naar de tekst maken

Pauline Gibbons (2014)

SARDES

7

Is zo'n startopdracht een voorbeeld van taalgericht vakonderwijs?

- **Hoge verwachtingen:** gericht op het kunnen en willen lezen van de tekst
- **Taaldoelen:** doelgericht stretchen taal, inhoud en interesse
- **Context:** de gezamenlijke ervaring
- **Interactie:** onderling (DAT) en nabespreking in de groep (CAT)
- **Taalsteun:** basis aan taal en inhoud als scaffolds voor lezen
- **Evaluatie:** lukt het nu (wel) om de tekst te begrijpen?

SARDES

8

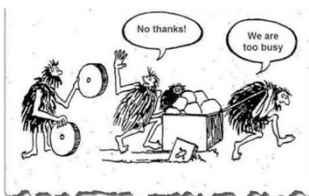

Hoe krijg je je collega's mee?

- Je eigen enthousiasme delen
- Je eigen good practices delen (bij het koffieapparaat)
- Laten zien/ervaren dat het werkt
- Samen lessen analyseren op struikelblokken
- Samen lessen voorbereiden
- Coaching on the job
- ....

SARDES

SARDES

9
